

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/59/2006

OPINIE O PRACY PREZYDENTA LECHA KACZYŃSKIEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

Minęło sto dni, odkąd najwyższy urząd w państwie objął Lech Kaczyński. Bezpośrednio po wyborach, mimo zastrzania się podziałów politycznych między zwolennikami niedoszłych koalicjantów PiS i PO, a zarazem sympatykami dwóch głównych rywali w batalii prezydenckiej, Polacy z pozytywnymi uczuciami przyjęli zwycięstwo Lecha Kaczyńskiego. Z wyraźnym optymizmem zapatrywali się także na jego przyszłą prezydenturę. W przededniu objęcia urzędu przez Lecha Kaczyńskiego dwie piąte badanych (60%) żywiło przekonanie, że będzie on dobrym prezydentem¹. Czy pierwsze miesiące pełnienia przez Lecha Kaczyńskiego funkcji głowy państwa spełniły pokładane w nim nadzieje i oczekiwania? Jak Polacy oceniają pierwsze kroki nowego prezydenta w polityce zagranicznej i zaangażowanie głowy państwa w bieżące sprawy kraju? Oto część pytań, na które staraliśmy się uzyskać odpowiedź w jednym z ostatnich sondaży².

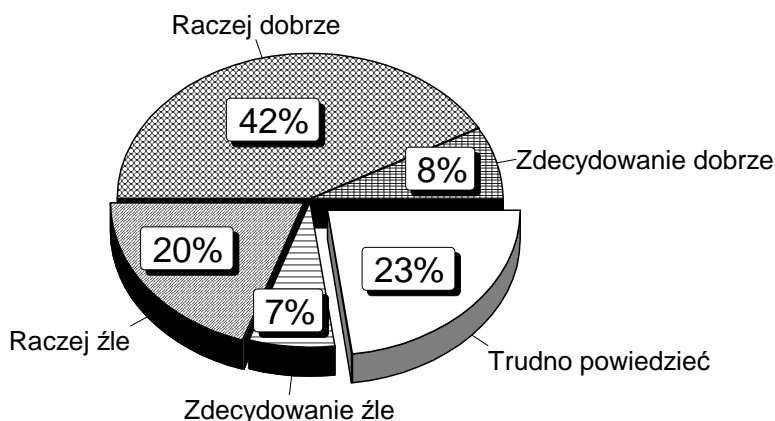
MILE ZASKOCZENIE CZY ROZCZAROWANIE?

Dokładnie połowa badanych (50%) pozytywnie ocenia sposób, w jaki Lech Kaczyński wypełnia obowiązki głowy państwa. O połowę mniejsza grupa (27%) wystawia prezydentowi ocenę negatywną. Relatywnie dużo ankietowanych nie ma wyrobionego zdania w kwestii, czy Lech Kaczyński dobrze czy też źle sprawuje swój urząd.

¹ Por. komunikat CBOS „Nowa prezydentura, nowe nadzieje”, grudzień 2005.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (190) zrealizowano w dniach 3-6 marca 2006 roku na liczącej 1081 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY, PANA(I) ZDANIEM, PREZYDENT LECH KACZYŃSKI DOBRZE CZY TEŻ ŹLE WYKONUJE SWOJE OBOWIĄZKI?

Warto zauważyć, że mimo krótkiego okresu, jaki upłynął od momentu objęcia przez Lecha Kaczyńskiego urzędu prezydenta, opinie na temat jego działalności są lepiej wykrystalizowane, niż było to w przypadku jego poprzednika. Po blisko trzech miesiącach prezydentury Aleksandra Kwaśniewskiego (w marcu 1996 roku) ponad jedna trzecia badanych (35%) nie potrafiła ocenić, jak dalece poczynania nowego prezydenta odpowiadają ich oczekiwaniom. Porównując pierwsze opinie o sprawowaniu urzędu przez Lecha Kaczyńskiego i przez jego poprzednika można stwierdzić, że tym razem Polacy nie tylko szybciej wyrobili sobie zdanie o nowym prezydencie, ale też Lech Kaczyński szybciej zdążył przysporzyć sobie przeciwników. Mimo że z jego prezydenturą wiązano więcej pozytywnych oczekiwań niż ponad dziesięć lat temu z objęciem tego stanowiska przez Aleksandra Kwaśniewskiego, po trzech miesiącach pełnienia urzędu zbiera on więcej krytycznych opinii niż jego poprzednik w analogicznym okresie prezydentury. W marcu 1996 roku tylko co dziewiąty badany (11%) negatywnie oceniał poczynania Aleksandra Kwaśniewskiego jako prezydenta.

Na zróżnicowanie opinii o działalności prezydenta Lecha Kaczyńskiego wpływają przede wszystkim deklarowane poglądy polityczne badanych oraz ich sympatie partyjne. Pozytywne oceny znacznie częściej wystawiają prezydentowi osoby o przekonaniach prawicowych niż o lewicowych. Ponad dwie trzecie sympatyków prawicy (69%) uważa, że dobrze wykonuje on swoje obowiązki, a tylko niespełna co piąty (18%) jest odmiennego zdania. Wśród zwolenników lewicy przeważają natomiast negatywne oceny działań

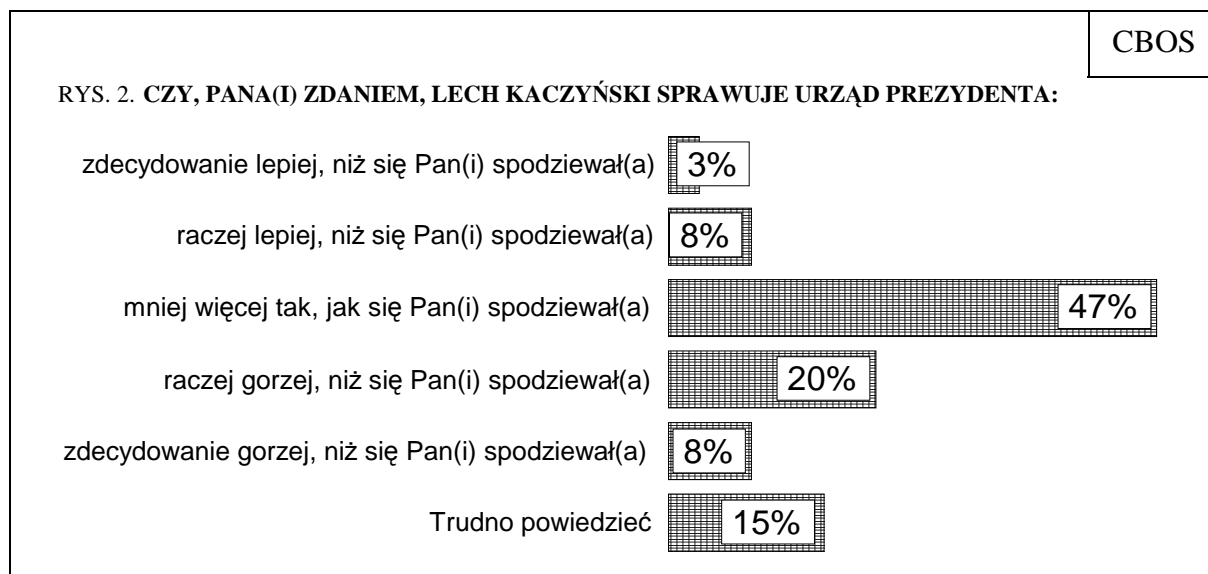
prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Wśród badanych deklarujących przekonania lewicowe dwie piąte (40%) uważa, że źle sprawuje on powierzoną mu funkcję, a tylko co trzeci (32%) pozytywnie ocenia działalność prezydenta.

Spośród elektoratów partyjnych zdecydowanie najlepsze oceny wystawiają prezydentowi zwolennicy PiS. Wśród sympatyków tego ugrupowania akceptacja sposobu, w jaki Lech Kaczyński sprawuje najwyższy urząd w państwie, jest niemal powszechna. Pozytywne opinie o pracy prezydenta wyraźnie dominują także w elektoratach ugrupowań, które do niedawna związane były paktem stabilizacyjnym i tworzyły wspólnie z PiS koalicję mającą wspierać rząd w parlamencie - Samoobrony oraz LPR. Znacznie bardziej krytyczni w ocenie dotychczasowych działań prezydenta są zwolennicy PO, a zwłaszcza SLD. Ponad dwie piąte zdeklarowanych wyborców partii Donalda Tuska negatywnie ocenia sposób piastowania urzędu prezydenta przez Lecha Kaczyńskiego, a nieco ponad jedna trzecia akceptuje jego dotychczasowe działania. Wśród sympatyków SLD zdecydowanie dominuje dezaprobatą dotychczasowej działalności prezydenta.

Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle wykonuje swoje obowiązki?	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	LPR	Samoobrona	PO	SLD
	w procentach				
Dobrze	89	64	61	35	21
Źle	3	32	20	43	52
Trudno powiedzieć	8	4	19	22	27

Na podstawie deklaracji badanych można powiedzieć, że pierwszy okres prezydentury Lecha Kaczyńskiego bardziej Polaków rozczarował, niż mile zaskoczył. Wprawdzie największa grupa respondentów (47%) twierdzi, że mniej więcej takiej prezydentury Lecha Kaczyńskiego się spodziewała, jednak ponad jedna czwarta (28%) czuje się rozczarowana sposobem, w jaki prezydent sprawuje swój urząd. Tylko co dziewiąty badany (11%) ocenia, że Lech Kaczyński jest lepszym prezydentem, niż można było oczekiwać.

Lechowi Kaczyńskiemu jako prezydentowi udało się spełnić oczekiwania ponad połowy swego elektoratu i nieco ponad dwóch piątych wyborców swego kontrkandydata z II tury wyborów - osoby te uważają, że sprawuje on najwyższy urząd mniej więcej zgodnie z ich oczekiwaniami. Z dużym prawdopodobieństwem można jednak przypuszczać, że o ile w przypadku jego zwolenników oznacza to „mniej więcej tak dobrze, jak oczekiwali”, o tyle w opinii znacznej części wyborców Donalda Tuska - „mniej więcej tak źle, jak się spodziewali”. Lech Kaczyński sprawił miłą niespodziankę prawie jednej piątej swoich wyborców. Tyle samo jest jednak zawiedzionych jego prezydenturą i twierdzi, że piastuje on ten urząd gorzej, niż oczekiwali. W znacznie większym stopniu rozczarowanie prezydenturą Lecha Kaczyńskiego deklaruje elektorat Donalda Tuska. W opinii ponad dwóch piątych jego wyborców Lech Kaczyński w pierwszych miesiącach swego urzędowania okazał się gorszym prezydentem, niż początkowo sądzili, a tylko nieliczni popierający kandydaturę lidera PO uważają, że Lech Kaczyński sprawuje swój urząd lepiej, niż się spodziewali.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, Lech Kaczyński sprawuje urząd prezydenta:	Głoszący na:		Niebiorący udziału w II turze wyborów prezydenckich
	Lecha Kaczyńskiego	Donalda Tuska	
	w procentach		
- lepiej, niż się Pan(i) spodziewał(a)	18	4	8
- mniej więcej tak, jak się Pan(i) spodziewał(a)	56	42	41
- gorzej, niż się Pan(i) spodziewał(a)	18	42	29
Trudno powiedzieć	8	12	22

Pierwszy okres działalności Lecha Kaczyńskiego rozczarował też, jak się okazuje, sporą rzeszę tych, którzy w ostatnich wyborach prezydenckich nie zaangażowali się po stronie żadnego z kandydatów i z różnych względów nie brali w nich udziału. Prawie co trzeci badany z tej grupy twierdzi, że Lech Kaczyński jest gorszym prezydentem, niż się spodziewali, a tylko co dwunasty ocenia, że sprawuje on ten urząd lepiej, niż można było oczekiwać.

OPINIE O AKTYWNOŚCI PREZYDENTA

Podzielone są opinie na temat aktywności prezydenta Lecha Kaczyńskiego zarówno na arenie międzynarodowej, jak i w sprawach wewnętrznych.

Niemal tyle samo badanych uważa, że prezydent poświęca odpowiednio dużo czasu i energii sprawom międzynarodowym (40%), co zarzuca mu niedostateczną aktywność na tym polu (41%). Jeszcze gorzej oceniane jest zaangażowanie prezydenta w sprawy krajowe. Ponad dwie piąte ankietowanych (46%) oczekiwałoby bardziej aktywnego uczestnictwa prezydenta w życiu politycznym kraju, ponad jedna trzecia zaś (36%) ocenia, że jest ono wystarczające.

Tabela 3

Proszę powiedzieć, czy w Pana(i) ocenie w pierwszych miesiącach swej prezydentury prezydent Lech Kaczyński jest :			
	wystarczająco aktywny	za mało aktywny	Trudno powiedzieć
	w procentach		
- w sprawach międzynarodowych	40	41	19
- w sprawach krajowych	36	46	19

Na zróżnicowanie opinii w tych kwestiach bardzo wyraźnie wpływają poglądy polityczne badanych i ich sympatie partyjne. Zaangażowanie prezydenta w sprawy kraju, podobnie jak jego aktywność na arenie międzynarodowej, znacznie lepiej oceniają osoby o orientacji prawicowej niż ci, którzy identyfikują się z lewicą. Spośród elektoratów partyjnych zdecydowanie najbardziej przychylne są oceny zdeklarowanych zwolenników PiS. Pozytywne opinie o aktywności prezydenta w sprawach krajowych i na forum międzynarodowym wyraźnie przeważają także w elektoracie Samoobrony. Bardziej krytyczni, zwłaszcza w ocenie zaangażowania prezydenta w życie polityczne kraju, są zwolennicy LPR. Niemniej jednak nawet w tej sferze opinie sympatyków tej partii są podzielone, a nie

jednoznacznie krytyczne. Zarzuty pod adresem prezydenta, zarówno jeśli chodzi o jego działalność na krajowej scenie politycznej, jak i na arenie międzynarodowej, najczęściej zgłaszają zwolennicy PO oraz SLD.

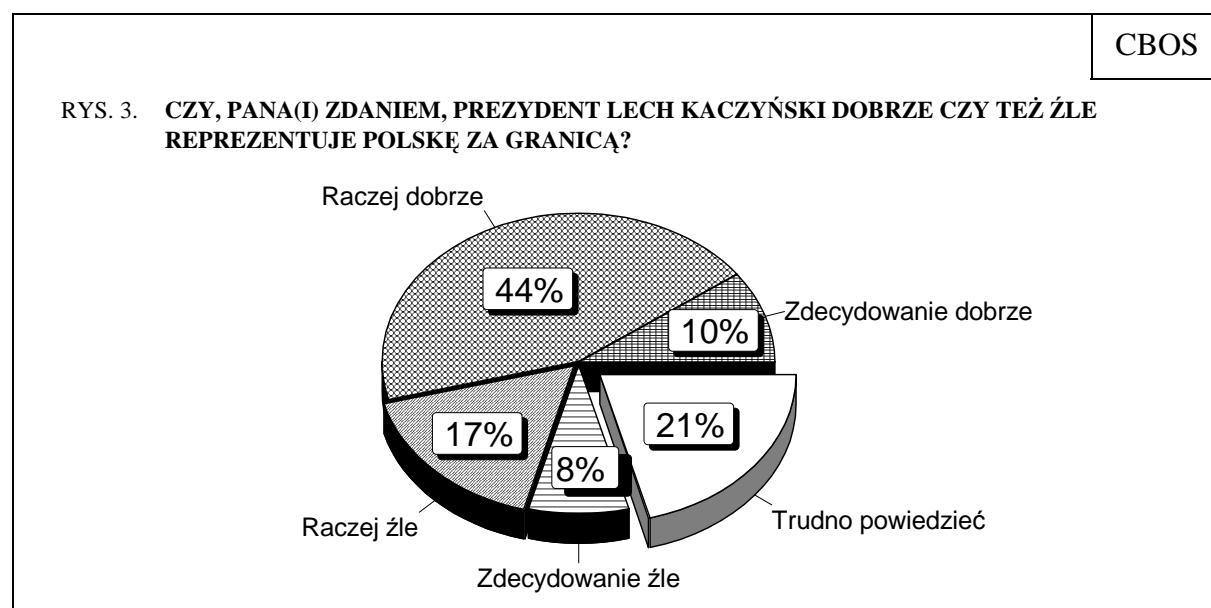
Tabela 4

Proszę powiedzieć, czy w Pana(i) ocenie w pierwszych miesiącach swej prezydentury prezydent Lech Kaczyński jest wystarczająco aktywny czy też za mało aktywny w sprawach krajowych?	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	Samoobrona	LPR	SLD	PO
	w procentach				
Wystarczająco aktywny	70	47	43	22	22
Za mało aktywny	21	38	43	68	69
Trudno powiedzieć	9	14	13	10	9

Tabela 5

Proszę powiedzieć, czy w Pana(i) ocenie w pierwszych miesiącach swej prezydentury prezydent Lech Kaczyński jest wystarczająco aktywny czy też za mało aktywny w sprawach międzynarodowych?	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	Samoobrona	LPR	PO	SLD
	w procentach				
Wystarczająco aktywny	66	52	49	31	16
Za mało aktywny	23	38	39	62	63
Trudno powiedzieć	11	10	12	7	21

Mimo że opinie o aktywności prezydenta na forum międzynarodowym są podzielone, badani na ogół pozytywnie oceniają jego dotychczasowe dokonania w sferze polityki zagranicznej i sądzą, że dobrze reprezentuje on Polskę na arenie międzynarodowej (54%). O połowę mniejsza grupa (25%) ma przeciwne zdanie w tej kwestii.

Pozytywne opinie na temat polityki zagranicznej prezydenta przeważają prawie we wszystkich grupach wyróżnionych ze względu na cechy społeczno-demograficzne. Odsetek ocen krytycznych rośnie jednak wraz z poziomem wykształcenia badanych; negatywne oceny wyraźnie wiążą się także z lewicowymi poglądami politycznymi i ściśle z nimi skorelowaną mniejszą religijnością (mierzoną częstością praktyk religijnych). Wśród badanych legitymujących się wyższym wykształceniem, respondentów o lewicowych poglądach politycznych, a zwłaszcza wśród osób niewierzących i nieuczestniczących w praktykach religijnych dezaprobatą działań prezydenta nieznacznie przeważa nad aprobatą.

O tym, że Lech Kaczyński dobrze reprezentuje nasz kraj na arenie międzynarodowej, wyraźnie częściej niż przeciętnie przekonane są osoby głęboko religijne (76%), a także badani utożsamiający się z prawicą (74%).

Aktywność zagraniczna prezydenta Lecha Kaczyńskiego spotyka się z powszechną akceptacją zwolenników PiS (90%). W większości dobrze oceniają ją także zadeklarowani wyborcy LPR (68%) oraz, w mniejszym stopniu, sympatycy Samoobrony (57%). Podzielone są natomiast opinie zwolenników PO, choć i w tym elektoracie nieco więcej jest osób pozytywnie oceniających dotychczasowe działania prezydenta na forum międzynarodowym (47%) niż wystawiających mu oceny negatywne (42%). Zdecydowanie krytyczni są natomiast zwolennicy SLD. W opinii prawie trzech piątych zadeklarowanych wyborców tej partii (58%) prezydent źle reprezentuje nasz kraj za granicą. Tylko niespełna co piąty sympatyk Sojuszu (19%) pozytywnie wyraża się o dotychczasowych dokonaniach Lecha Kaczyńskiego na arenie międzynarodowej.

Tabela 6

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle reprezentuje Polskę za granicą?	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	Samo- obrona	LPR	PO	SLD
	w procentach				
Zdecydowanie dobrze	38	10	18	2	2
Raczej dobrze	52	47	50	45	17
Raczej źle	5	15	20	28	44
Zdecydowanie źle	0	6	6	14	14
Trudno powiedzieć	5	22	6	11	23

PREZYDENT NEUTRALNY CZY POLITYCZNIE ZAANGAŻOWANY?

Kiedy jesienią ubiegłego roku, po wygranych przez PiS wyborach i niedługo po wyborczym zwycięstwie Lecha Kaczyńskiego, pytaliśmy badanych, czy w nowym układzie sił na scenie politycznej dostrzegają raczej szansę czy zagrożenie dla Polski, przeważały opinie, iż z punktu widzenia interesów kraju dobrze się stało, że prezydent i rząd wywodzą się z tego samego ugrupowania. Aprobata obecnego układu sił w państwie opierała się, jak można sądzić, na założeniu, że współpraca między prezydentem i rządem o tych samych korzeniach politycznych oraz dużej jednomyślności stanowisk w kwestiach programowych będzie bardziej efektywna. Z drugiej strony zaś wszelkie ewentualne obawy o stronnicość prezydenta czy możliwość wykorzystywania najwyższego urzędu w państwie dla dobra własnej partii niwelowało duże zaufanie, jakim Polacy obdarzali Lecha Kaczyńskiego. Ponad połowa badanych sądziła wówczas, że sprawując urząd prezydenta Lech Kaczyński będzie się kierował przede wszystkim dobrem kraju, jedna trzecia zaś uważała, że decyzje prezydenta podporządkowane będą głównie politycznym interesom partii, z której się wywodzi.

Obecnie, po trzech miesiącach prezydentury Lecha Kaczyńskiego, obserwujemy niemal dokładne odwrócenie opinii. Prawie co drugi ankietowany (49%) sądzi, że działania prezydenta podyktowane są przede wszystkim politycznymi interesami PiS, a tylko co trzeci (33%) stoi na stanowisku, że podejmując decyzje Lech Kaczyński ma na względzie głównie dobro kraju.

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński sprawując swój urząd /będzie się kierował/ kieruje się przy podejmowaniu decyzji:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	XI 2005	III 2006
	w procentach	
- przede wszystkim interesami kraju	54	33
- przede wszystkim interesami sił politycznych, z których się wywodzi	33	49
Trudno powiedzieć	13	18

Zarzut ten w zdecydowanej większości podzielają zwolennicy partii opozycyjnych - PO oraz, w jeszcze większym stopniu, SLD. Diametralnie odmienne stanowisko w tej kwestii zajmuje elektorat PiS - zdecydowana większość potencjalnych wyborców tej partii uważa, że prezydent w swych działaniach przedkłada dobro kraju nad interesy partii, której był kandydatem. Przeświadczenie takie wyraźnie dominuje także wśród sympatyków Samoobrony. Bardziej podzieleni w opiniach na ten temat są natomiast zwolennicy LPR, choć i w tym elektoracie przeważa pogląd, że decyzje prezydenta są podyktowane przede wszystkim dobrem kraju.

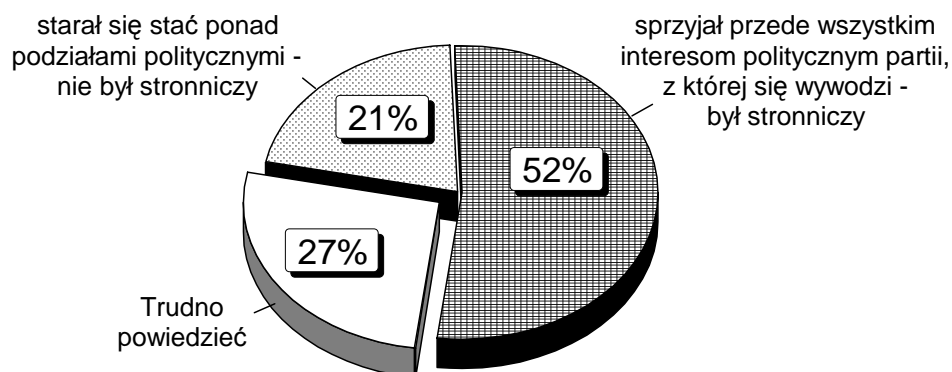
Tabela 8

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński sprawując swój urząd kieruje się przy podejmowaniu decyzji:	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	Samoobrona	LPR	PO	SLD
	w procentach				
- przede wszystkim interesami kraju	76	56	51	17	10
- przede wszystkim interesami sił politycznych, z których się wywodzi	15	27	42	74	83
Trudno powiedzieć	9	17	7	9	7

Wiele wskazuje na to, że punktem zwrotnym, jeśli chodzi o niekorzystne zmiany w wizerunku prezydenta Lecha Kaczyńskiego i zachwianie pokładanych w nim nadziei co do jego roli w życiu politycznym kraju, było wykorzystanie uprawnień głowy państwa jako instrumentu w polityce PiS w okresie sporów i konfliktów poprzedzających podpisanie paktu stabilizacyjnego. Można sądzić, że gra na czas związana z przyjęciem budżetu i posługiwanie się groźbą rozpisania przez prezydenta wcześniejszych wyborów mogła dać do myślenia nie tylko zawodowym obserwatorom sceny politycznej, ale także części publiczności.

W ocenie ponad połowy badanych (52%) poczynania prezydenta w tamtym okresie były przejawem jego stronnictwa - zaangażowania po stronie PiS i wspierania polityki tej partii w konflikcie z pozostałymi ugrupowaniami sceny politycznej. O ponad połowę mniejsza liczebnie grupa (21%) ocenia, że prezydent pozostał bezstronny, a jego intencją było stać ponad podziałami politycznymi.

RYS. 4. JAK PAN(I) OCENIA ZACHOWANIE PREZYDENTA LECHA KACZYŃSKIEGO W SPORACH I KONFLIKTACH POLITYCZNYCH POPRZEDZAJĄCYCH PODPISANIE PAKTU STABILIZACYJNEGO? CZY, PANA(I) ZDANIEM, PREZYDENT W TYCH KONFLIKTACH:

O stronnictwo Lecha Kaczyńskiego w sporach politycznych poprzedzających podpisanie paktu stabilizacyjnego przekonani są przede wszystkim zwolennicy SLD, a więc ugrupowania w zasadzie pozostającego poza główną osią toczących się wówczas konfliktów, choć jednocześnie najbardziej krytycznego zarówno wobec prezydenta, jak i PiS. O wspieraniu przez prezydenta polityki prowadzonej przez PiS przeświadczona jest też ogromna większość sympatyków PO, silnie zaangażowanej wówczas w spory z tą partią, oraz blisko połowa zwolenników LPR i Samoobrony. Opinia o zachowaniu przez prezydenta bezstronności przeważa jedynie wśród zadeklarowanych wyborców PiS. Niemniej jednak nawet w tym elektoracie sporą grupę stanowią osoby uznające postępowanie prezydenta za stronnictwo.

Tabela 9

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński w tych konfliktach:	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	Samoobrona	LPR	PO	SLD
	w procentach				
- nie był stronnicy	50	30	28	11	9
- był stronnicy	28	46	47	78	86
Trudno powiedzieć	21	24	25	11	5

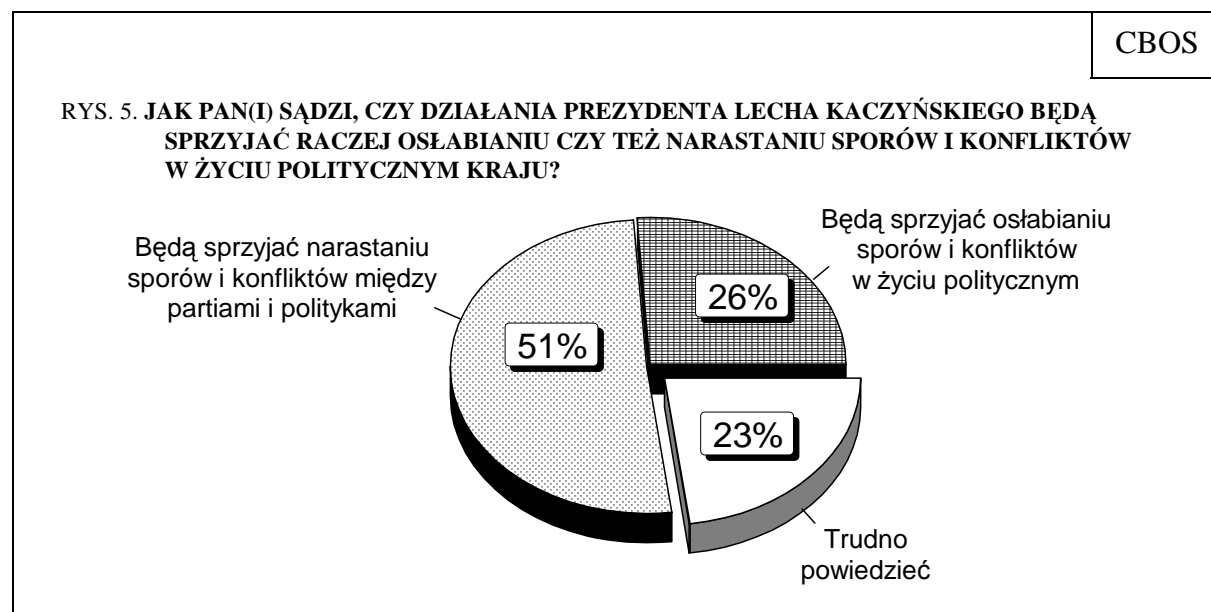
Wraz ze spadkiem zaufania do prezydenta jako bezstronnego arbitra łagodzącego konflikty i dążącego do kompromisu zmalała także akceptacja istniejącego układu sił w państwie. Obecnie tylko co czwarty badany (24%) uważa, że sytuacja, kiedy prezydent

i rząd wywodzą się z tej samej formacji politycznej, jest korzystna dla kraju. W listopadzie ubiegłego roku, u progu prezydentury Lecha Kaczyńskiego i tuż po powstaniu rządu Kazimierza Marcinkiewicza, taką opinię wyrażało niemal dwie piąte Polaków. W porównaniu z poprzednim pomiarem przybyło osób (o 13 punktów, do 39%) jednoznacznie negatywnie zapatrujących się na taki stan rzeczy i obecnie jest to pogląd przeważający.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, to dobrze czy też źle dla kraju, że prezydent wywodzi się z tego samego ugrupowania, które tworzy rząd?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	XI 2005	III 2006
	w procentach	
Dobrze	39	24
Nie ma to znaczenia	24	20
Źle	26	39
Trudno powiedzieć	11	17

Niezbyt liczne i raczej niezakończone sukcesem próby mediacyjne prezydenta w konfliktach politycznych, toczących się niemal permanentnie od czasu wyborów, sprawiają zapewne, że obecnie Polacy niewiele sobie obiecują po Lechu Kaczyńskim jako mediatorze zdolnym ustabilizować sytuację na scenie politycznej. Tylko jedna czwarta badanych (26%) jest zdania, że działania prezydenta będą sprzyjać wygasaniu konfliktów politycznych. Prawie dwukrotnie więcej osób (51%) sądzi, że jego decyzje polityczne będą sprzyjać narastaniu sporów i konfliktów między politykami i partiami.

**OPINIE O PREZYDENCIE LECHU KACZYŃSKIM
NA TLE OCEN JEGO POPRZEDNIKA**

W przypadku osób pełniących eksponowane funkcje państwowe, zwłaszcza w początkowym okresie ich działalności, istotnym elementem ocen i tworzenia ich publicznego wizerunku są porównania z poprzednikami. Takie porównania narzucają się szczególnie w przypadku najważniejszej osoby w państwie, jaką jest prezydent. Zapytaliśmy Polaków, jak oceniają dotychczasowe działania prezydenta Lecha Kaczyńskiego, przyjmując za punkt odniesienia ocenę sprawowania tego urzędu przez Aleksandra Kwaśniewskiego.

Trochę wbrew temu, czego można by oczekiwać po pierwszych miesiącach sprawowania urzędu prezydenta, porównanie Lecha Kaczyńskiego z jego poprzednikiem wypada raczej na niekorzyść obecnego prezydenta. W opinii niespełna jednej trzeciej badanych (30%) Lech Kaczyński jest lepszym prezydentem od Aleksandra Kwaśniewskiego. Więcej osób (38%) uważa, że sprawuje on ten urząd gorzej niż jego poprzednik.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, ogólnie rzecz biorąc Lech Kaczyński /będzie/ jest lepszym czy też gorszym prezydentem od Aleksandra Kwaśniewskiego?	Wskazania ankietowanych według terminów badań	
	XI 2005	III 2006
	w procentach	
Zdecydowanie lepszym	13	10
Raczej lepszym	33	20
Raczej gorszym	21	24
Zdecydowanie gorszym	7	14
Trudno powiedzieć	26	32

O tym, że Lech Kaczyński jest lepszym prezydentem od Aleksandra Kwaśniewskiego, wyraźnie częściej niż przeciętnie przekonani są najstarsi badani (powyżej 65 roku życia), respondenci z wykształceniem podstawowym, przede wszystkim zaś osoby głęboko religijne. W grupach społeczno-zawodowych przewagę obecnego prezydenta nad jego poprzednikiem stosunkowo najczęściej dostrzegają pracujący na własny rachunek poza rolnictwem, emeryci, gospodynie domowe oraz rolnicy. We wszystkich pozostałych grupach wyróżnionych ze względu na cechy społeczno-demograficzne i przynależność społeczno-zawodową porównanie to wypada na korzyść Aleksandra Kwaśniewskiego.

Także w tym wymiarze ocen można mówić o bardzo silnej polityzacji opinii. Prezydentura Aleksandra Kwaśniewskiego zdecydowanie najlepiej wypada w ocenie sympatyków lewicy. Zdaniem dwóch trzecich z nich Aleksander Kwaśniewski był lepszym prezydentem niż Lech Kaczyński, a według co ósmego - że gorszym. Dla zwolenników prawicy przewaga obecnego prezydenta nad jego poprzednikiem nie jest tak oczywista. Ponad połowa z nich uważa, że obecny prezydent lepiej sprawdza się w tej roli niż jego poprzednik, prawie jedna czwarta zaś jest zdania, że Aleksander Kwaśniewski był lepszym prezydentem.

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, ogólnie rzecz biorąc Lech Kaczyński jest lepszym czy też gorszym prezydentem od Aleksandra Kwaśniewskiego?	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	LPR	Samo- obrona	PO	SLD
	w procentach				
Lepszym	74	45	32	15	3
Gorszym	10	36	24	62	75
Trudno powiedzieć	16	18	45	23	22

W porównaniu ze swym poprzednikiem prezydent Lech Kaczyński zdecydowanie najlepiej wypada w elektoracie PiS. Jest on także lepszym prezydentem od Aleksandra Kwaśniewskiego w ocenie sympatyków LPR oraz Samoobrony, choć opinie w tej kwestii są tu znacznie bardziej podzielone. Z kolei według zwolenników PO, a zwłaszcza SLD porównanie to wypada zdecydowanie na korzyść Aleksandra Kwaśniewskiego.

W opinii Polaków Lech Kaczyński przewyższa swego poprzednika przede wszystkim pod względem osobistej uczciwości. Bardziej niż Aleksander Kwaśniewski jest - w ocenie ankietowanych - wrażliwy na kwestie społeczne i bardziej leży mu na sercu los zwykłych obywateli. W pozostałych aspektach poddanych ocenie badanych poprzedni prezydent jest postrzegany lepiej niż obecny. Lech Kaczyński nieco gorzej wypada na tle Aleksandra Kwaśniewskiego, zarówno jeśli chodzi o kompetencje, sprawność działania, jak i aktywność w życiu politycznym kraju. Jego ocena jest zdecydowanie gorsza, jeśli chodzi o umiejętność reprezentowania Polski na arenie międzynarodowej, a także zdolność komunikowania się ze społeczeństwem.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, Lech Kaczyński jest lepszym czy gorszym prezydentem niż jego poprzednik Aleksander Kwaśniewski, jeśli chodzi o:	Lepszym	Mniej więcej takim samym	Gorszym	Trudno powiedzieć
	w procentach			
- osobistą uczciwość	33	22	12	33
- wrażliwość społeczną, troskę o los zwykłych obywateli	28	28	21	22
- kompetencje	22	25	32	21
- aktywność w życiu politycznym kraju	20	27	32	21
- sprawność działania	21	22	34	22
- reprezentowanie Polski na świecie	16	19	46	19
- umiejętność komunikowania się ze społeczeństwem	16	18	47	19

★

★

★

W ocenie Polaków pierwsze trzy miesiące prezydentury Lecha Kaczyńskiego przyniosły raczej rozczarowanie niż pozytywne zaskoczenie stylem sprawowania najwyższego urzędu w państwie. Zdaniem połowy ankietowanych prezydent dobrze spełnia swoje obowiązki, choć jednocześnie w pierwszych miesiącach prezydentury był - zdaniem respondentów - zbyt mało aktywny zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej. W porównaniu z oczekiwaniami i pierwszymi ocenami wizerunek prezydenta się pogorszył. W ocenie ankietowanych w wymiarze politycznym prezydent Lech Kaczyński wydaje się ciągle bardziej pozostawać politykiem PiS niż bezstronnym arbitrem wnoszącym się ponad aktualne spory i rozumiejącym racje innych. Zapewne wykorzystanie uprawnień prezydenta jako instrumentu w polityce PiS sprawiło, że Polacy częściej sądzą obecnie - inaczej niż jeszcze cztery miesiące temu - że sytuacja, kiedy prezydent wywodzi się z tego samego ugrupowania, które tworzy rząd, nie jest dobra dla kraju. Również wyraźne różnicowania polityczne w ocenie prezydenta przemawiają za tym, że obecnie jest on postrzegany raczej jako strona w politycznej rozgrywce niż osoba stawiająca sobie za cel łączenie zwaśnionych stron dla dobra kraju. W porównaniu z poprzednikiem częściej dostrzegana jest osobista uczciwość obecnego prezydenta, a także jego prospołeczne nastawienie. We wszystkich innych wymiarach prezydent Lech Kaczyński na razie wypada gorzej niż jego poprzednik.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle wykonuje swoje obowiązki?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	50	27	23	1080
Płeć				
Mężczyźni	52	26	21	515
Kobiety	48	27	25	565
Wiek				
18-24 lat	52	32	16	155
25-34	43	34	24	195
35-44	46	29	25	174
45-54	52	28	20	200
55-64	53	22	25	139
65 lat i więcej	56	16	28	217
Miejsce zamieszkania				
Wieś	57	22	21	399
Miasto do 20 tys.	45	29	26	147
20-100 tys.	49	28	23	217
101-500 tys.	40	29	31	194
501 tys. i więcej mieszk.	50	33	17	124
Wykształcenie				
Podstawowe	55	21	24	312
Zasadnicze zawodowe	53	25	22	276
Średnie	48	29	23	375
Wyższe	34	42	24	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	41	35	24	64
Prac. umysł. niż. szczebla	43	30	26	98
Pracownicy fiz. - umysł.	45	31	24	99
Robotnicy wykwalifikowani	52	27	21	105
Robotnicy niewykwalifik.	38	45	17	36
Rolnicy	52	29	20	48
Pracujący na własny rach.	55	22	23	37
Bierni zawodowo				
Renciści	54	20	26	103
Emeryci	55	18	27	254
Uczniowie i studenci	50	39	11	65
Bezrobotni	48	29	23	144
Gospodynie domowe i inni	63	19	18	27
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	47	33	20	167
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	43	33	24	78
sekt. pryw. poza rolnict.	47	29	24	207
prywatnym gosp. rolnym	50	24	26	49
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	53	24	23	131
301-500	55	22	22	168
501-900	50	29	21	234
901-1200	52	24	24	94
Powyżej 1200 zł	45	32	22	77
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	46	26	27	302
Średnie	51	27	23	472
Dobre	53	27	20	305
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	74	4	22	58
Raz w tygodniu	57	22	21	524
1-2 razy w miesiącu	50	28	22	183
Kilka razy w roku	37	36	27	185
W ogóle nie uczestniczy	30	41	30	129
Poglądy polityczne				
Lewica	32	40	28	150
Centrum	44	35	21	291
Prawica	69	18	13	335
Trudno powiedzieć	44	22	34	302

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, Lech Kaczyński sprawuje urząd prezydenta: 1 - lepiej, niż się Pan(i) spodziewał(a); 2 - mniej więcej tak, jak się Pan(i) spodziewał(a); 3 - gorzej, niż się Pan(i) spodziewał(a)

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	47	28	15	1080
Płeć					
Mężczyźni	11	46	31	12	515
Kobiety	10	47	25	17	565
Wiek					
18-24 lat	7	56	25	12	155
25-34	5	49	27	19	195
35-44	11	48	30	12	174
45-54	9	44	37	10	200
55-64	14	47	31	9	139
65 lat i więcej	18	40	19	23	217
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	45	26	16	399
Miasto do 20 tys.	8	42	28	22	147
20-100 tys.	14	45	30	12	217
101-500 tys.	7	52	28	13	194
501 tys.i więcej mieszk.	9	50	32	9	124
Wykształcenie					
Podstawowe	13	46	22	20	312
Zasadnicze zawodowe	13	40	33	14	276
Średnie	8	52	28	12	375
Wyższe	8	49	33	11	117
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	4	54	36	5	64
Prac.umysł.niż.szczebla	5	61	20	14	98
Pracownicy fiz.- umysł.	8	46	33	13	99
Robotnicy wykwalifikowani	8	50	30	12	105
Robotnicy niewykwalifik.	8	39	32	21	36
Rolnicy	10	38	34	18	48
Pracujący na własny rach.	20	53	24	3	37
Bierni zawodowo					
Renciści	18	46	26	11	103
Emeryci	15	41	24	21	254
Uczniowie i studenci	4	61	21	13	65
Bezrobotni	9	37	37	17	144
Gospodynie domowe i inni	19	58	21	3	27
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	6	55	31	9	167
spółce właścicieli	7	52	23	18	78
prywatnych i państwa	10	48	31	11	207
sekt. pryw. poza rolnict.	8	38	33	20	49
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	7	50	26	17	131
301-500	11	50	27	12	168
501-900	11	46	32	11	234
901-1200	14	48	23	15	94
Powyżej 1200 zł	10	46	32	13	77
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	37	33	19	302
Średnie	10	52	25	14	472
Dobre	13	48	28	11	305
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	22	46	20	12	58
Raz w tygodniu	11	51	24	14	524
1-2 razy w miesiącu	13	43	30	14	183
Kilka razy w roku	8	43	37	13	185
W ogóle nie uczestniczy	7	41	30	22	129
Poglądy polityczne					
Lewica	6	43	41	10	150
Centrum	6	45	35	14	291
Prawica	21	52	21	6	335
Trudno powiedzieć	7	45	22	26	302

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle reprezentuje Polskę za granicą?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	54	25	21	1080
Płeć				
Mężczyźni	56	27	16	515
Kobiety	52	23	25	565
Wiek				
18-24 lat	54	34	12	155
25-34	45	35	20	195
35-44	56	24	20	174
45-54	55	27	18	200
55-64	59	18	23	139
65 lat i więcej	58	12	30	217
Miejsce zamieszkania				
Wieś	58	19	22	399
Miasto do 20 tys.	47	24	29	147
20-100 tys.	58	26	15	217
101-500 tys.	48	32	20	194
501 tys. i więcej mieszk.	51	31	18	124
Wykształcenie				
Podstawowe	57	14	29	312
Zasadnicze zawodowe	54	26	20	276
Średnie	56	28	17	375
Wyższe	42	45	13	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	51	39	10	64
Prac. umysł. niż. szczebla	48	38	14	98
Pracownicy fiz. - umysł.	52	29	19	99
Robotnicy wykwalifikowani	54	28	17	105
Robotnicy niewykwalifik.	43	31	26	36
Rolnicy	59	25	17	48
Pracujący na własny rach.	63	25	12	37
Bierni zawodowo				
Renciści	55	17	28	103
Emeryci	59	14	26	254
Uczniowie i studenci	48	35	17	65
Bezrobotni	55	25	20	144
Gospodynie domowe i inni	48	15	38	27
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	55	29	16	167
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	51	37	13	78
sekt. pryw. poza rolnict.	49	32	18	207
prywatnym gosp. rolnym	57	23	20	49
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	60	20	20	131
301-500	57	20	23	168
501-900	54	25	22	234
901-1200	62	27	10	94
Powyżej 1200 zł	49	38	13	77
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	52	22	26	302
Średnie	54	25	22	472
Dobre	58	28	14	305
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	76	2	21	58
Raz w tygodniu	62	20	18	524
1-2 razy w miesiącu	51	27	22	183
Kilka razy w roku	44	33	23	185
W ogóle nie uczestniczy	32	42	26	129
Poglądy polityczne				
Lewica	41	43	17	150
Centrum	51	32	16	291
Prawica	74	18	8	335
Trudno powiedzieć	42	17	41	302

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński sprawując swój urząd kieruje się przy podejmowaniu decyzji: 1 - przede wszystkim interesami kraju; 2 - przede wszystkim interesami sił politycznych, z których się wywodzi

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	49	18	1080
Płeć				
Mężczyźni	33	53	15	515
Kobiety	34	46	20	565
Wiek				
18-24 lat	30	53	17	155
25-34	27	57	16	195
35-44	30	55	15	174
45-54	33	52	15	200
55-64	41	46	13	139
65 lat i więcej	40	35	26	217
Miejsce zamieszkania				
Wieś	37	43	21	399
Miasto do 20 tys.	29	49	22	147
20-100 tys.	32	50	18	217
101-500 tys.	30	61	9	194
501 tys. i więcej mieszk.	37	48	15	124
Wykształcenie				
Podstawowe	37	36	27	312
Zasadnicze zawodowe	34	48	18	276
Średnie	33	56	11	375
Wyższe	25	64	11	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	30	60	10	64
Prac.umysł.niż.szczebła	34	53	13	98
Pracownicy fiz.- umysł.	30	57	13	99
Robotnicy wykwalifikowani	30	50	19	105
Robotnicy niewykwalifik.	20	65	15	36
Rolnicy	33	49	18	48
Pracujący na własny rach.	38	49	13	37
Bierni zawodowo				
Renciści	39	41	20	103
Emeryci	37	40	22	254
Uczniowie i studenci	28	56	17	65
Bezrobotni	31	52	17	144
Gospodynie domowe i inni	43	36	22	27
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	31	55	15	167
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	28	64	8	78
sekt. pryw. poza rolnict.	31	54	16	207
prywatnym gosp. rolnym	26	52	22	49
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	37	45	18	131
301-500	31	49	20	168
501-900	36	54	10	234
901-1200	37	47	16	94
Powyżej 1200 zł	33	58	9	77
Ocena własnych war. mater.				
Złe	31	48	21	302
Średnie	34	48	18	472
Dobre	34	53	13	305
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	58	25	17	58
Raz w tygodniu	38	43	19	524
1-2 razy w miesiącu	34	50	16	183
Kilka razy w roku	24	57	19	185
W ogóle nie uczestniczy	18	71	11	129
Poglądy polityczne				
Lewica	18	75	8	150
Centrum	23	63	14	291
Prawica	55	36	9	335
Trudno powiedzieć	27	38	34	302

Tabela 5. Jak Pan(i) ocenia zachowanie prezydenta Lecha Kaczyńskiego w sporach i konfliktach politycznych poprzedzających podpisanie paktu stabilizacyjnego? Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent w tych konfliktach: 1 - nie był stronniczy - starał się stać ponad podziałami politycznymi; 2 - był stronniczy - sprzyjał przede wszystkim interesom politycznym partii, z której się wywodzi (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	52	27	1079
Płeć				
Mężczyźni	23	58	19	514
Kobiety	20	47	33	565
Wiek				
18-24 lat	21	59	20	154
25-34	15	55	30	195
35-44	17	59	24	174
45-54	25	54	21	200
55-64	20	57	23	139
65 lat i więcej	29	34	36	217
Miejsce zamieszkania				
Wieś	27	43	30	399
Miasto do 20 tys.	14	51	35	147
20-100 tys.	23	52	25	216
101-500 tys.	16	67	18	194
501 tys.i więcej mieszk.	19	62	18	124
Wykształcenie				
Podstawowe	26	34	40	312
Zasadnicze zawodowe	20	55	25	276
Średnie	20	59	20	374
Wyższe	17	72	11	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	15	68	17	64
Prac.umysł.niż.szczebła	19	62	20	98
Pracownicy fiz.- umysł.	19	62	19	99
Robotnicy wykwalifikowani	23	58	19	105
Robotnicy niewykwalifik.	26	39	35	36
Rolnicy	22	52	27	48
Pracujący na własny rach.	29	53	18	37
Bierni zawodowo				
Renciści	20	49	31	103
Emeryci	28	39	33	254
Uczniowie i studenci	24	57	19	64
Bezrobotni	12	54	35	144
Gospodynie domowe i inni	21	60	20	27
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	17	63	20	167
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	22	59	19	78
sekt. pryw. poza rolnict.	23	56	21	207
prywatnym gosp. rolnym	18	50	31	49
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	16	56	28	131
301-500	23	50	27	168
501-900	18	55	27	234
901-1200	28	49	23	94
Powyżej 1200 zł	21	68	11	77
Ocena własnych war. mater.				
Złe	15	53	32	302
Średnie	22	50	28	471
Dobre	26	55	19	305
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	41	26	32	58
Raz w tygodniu	24	49	27	523
1-2 razy w miesiącu	22	52	26	183
Kilka razy w roku	15	60	26	185
W ogóle nie uczestniczy	9	67	24	129
Poglądy polityczne				
Lewica	12	76	12	150
Centrum	19	63	18	290
Prawica	34	50	16	335
Trudno powiedzieć	15	34	52	302

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, to dobrze czy też źle dla kraju, że prezydent wywodzi się z tego samego ugrupowania, które tworzy rząd?

(%)

	Dobrze	Nie ma to znaczenia	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	20	39	17	1079
Płeć					
Mężczyźni	26	22	43	10	514
Kobiety	23	19	35	24	565
Wiek					
18-24 lat	23	19	46	12	154
25-34	20	12	51	16	195
35-44	20	28	41	12	174
45-54	27	23	38	11	200
55-64	27	22	38	12	139
65 lat i więcej	27	18	22	33	217
Miejsce zamieszkania					
Wieś	28	19	30	22	399
Miasto do 20 tys.	21	21	40	18	147
20-100 tys.	24	20	41	15	216
101-500 tys.	19	23	47	11	194
501 tys. i więcej mieszk.	23	19	49	10	124
Wykształcenie					
Podstawowe	24	23	24	29	312
Zasadnicze zawodowe	25	21	41	13	276
Średnie	26	18	44	13	374
Wyższe	18	19	57	6	117
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	15	26	48	11	64
Prac. umysł. niż. szczebla	24	17	52	8	98
Pracownicy fiz.- umysł.	22	24	47	6	99
Robotnicy wykwalifikowani	26	19	48	7	105
Robotnicy niewykwalifik.	16	23	37	24	36
Rolnicy	30	17	28	25	48
Pracujący na własny rach.	32	11	48	8	37
Bierni zawodowo					
Renciści	32	15	29	24	103
Emeryci	24	21	27	27	254
Uczniowie i studenci	26	13	48	14	64
Bezrobotni	19	22	41	18	144
Gospodynie domowe i inni	31	34	21	13	27
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	24	21	45	10	167
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	17	27	50	6	78
sekt. pryw. poza rolnict.	24	18	50	9	207
prywatnym gosp. rolnym	25	17	28	30	49
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	29	18	37	15	131
301-500	23	19	43	16	168
501-900	21	22	39	17	234
901-1200	28	22	35	15	94
Powyżej 1200 zł	27	23	43	6	77
Ocena własnych war. mater.					
Źłe	21	21	36	22	302
Średnie	25	19	40	16	471
Dobre	26	21	40	12	305
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	40	20	19	21	58
Raz w tygodniu	27	24	32	17	523
1-2 razy w miesiącu	27	18	40	15	183
Kilka razy w roku	16	16	49	19	185
W ogóle nie uczestniczy	13	13	58	15	129
Poglądy polityczne					
Lewica	14	18	59	10	150
Centrum	18	22	48	11	290
Prawica	42	20	31	7	335
Trudno powiedzieć	16	19	29	36	302

Tabela 7. Jak Pan(i) sądzi, czy działania prezydenta Lecha Kaczyńskiego będą sprzyjać raczej osłabianiu czy też narastaniu sporów i konfliktów w życiu politycznym kraju? 1 - Będą sprzyjać osłabianiu sporów i konfliktów w życiu politycznym; 2 - Będą sprzyjać narastaniu sporów i konfliktów między partiami i politykami (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	51	23	1079
Płeć				
Mężczyźni	28	52	20	514
Kobiety	23	51	26	565
Wiek				
18-24 lat	27	52	21	154
25-34	21	57	21	195
35-44	22	60	17	174
45-54	27	55	18	200
55-64	26	53	21	139
65 lat i więcej	30	35	36	217
Miejsce zamieszkania				
Wieś	27	45	28	399
Miasto do 20 tys.	23	49	28	147
20-100 tys.	29	53	18	216
101-500 tys.	22	61	17	194
501 tys. i więcej mieszk.	24	58	18	124
Wykształcenie				
Podstawowe	27	39	34	312
Zasadnicze zawodowe	28	49	23	276
Średnie	25	58	17	374
Wyższe	17	71	12	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	23	69	9	64
Prac.umysł.niż.szczebła	19	71	10	98
Pracownicy fiz.- umysł.	27	49	23	99
Robotnicy wykwalifikowani	29	54	17	105
Robotnicy niewykwalifik.	28	40	31	36
Rolnicy	29	53	18	48
Pracujący na własny rach.	30	49	21	37
Bierni zawodowo				
Renciści	28	48	24	103
Emeryci	28	40	32	254
Uczniowie i studenci	25	58	17	64
Bezrobotni	17	54	29	144
Gospodynie domowe i inni	38	46	17	27
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	21	60	18	167
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	26	59	15	78
sekt. pryw. poza rolnict.	28	53	19	207
prywatnym gosp. rolnym	22	56	21	49
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	20	47	33	131
301-500	23	55	22	168
501-900	30	51	19	234
901-1200	19	56	25	94
Powyżej 1200 zł	25	62	13	77
Ocena własnych war. mater.				
Złe	19	51	30	302
Średnie	26	52	22	471
Dobre	32	52	16	305
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	44	28	28	58
Raz w tygodniu	29	48	23	523
1-2 razy w miesiącu	27	52	21	183
Kilka razy w roku	18	58	24	185
W ogóle nie uczestniczy	14	65	21	129
Poglądy polityczne				
Lewica	16	72	11	150
Centrum	19	63	18	290
Prawica	41	46	13	335
Trudno powiedzieć	20	36	44	302

Tabela 8. Czy, Pana(i) zdaniem, ogólnie rzecz biorąc Lech Kaczyński jest lepszym czy też gorszym prezydentem od Aleksandra Kwaśniewskiego?

(%)

	Lepszym	Gorszym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	38	32	1079
Płeć				
Mężczyźni	33	37	30	514
Kobiety	27	40	33	565
Wiek				
18-24 lat	27	52	21	154
25-34	21	44	34	195
35-44	27	41	31	174
45-54	32	36	32	200
55-64	30	39	31	139
65 lat i więcej	39	23	38	217
Miejsce zamieszkania				
Wieś	35	29	35	399
Miasto do 20 tys.	19	43	37	147
20-100 tys.	30	46	24	216
101-500 tys.	25	46	29	194
501 tys. i więcej mieszk.	31	38	31	124
Wykształcenie				
Podstawowe	34	25	41	312
Zasadnicze zawodowe	28	35	37	276
Średnie	29	47	24	374
Wyższe	25	53	22	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	28	44	28	64
Prac. umysł. niż. szczebla	29	49	22	98
Pracownicy fiz. - umysł.	26	44	30	99
Robotnicy wykwalifikowani	30	39	31	105
Robotnicy niewykwalifik.	20	33	47	36
Rolnicy	30	29	41	48
Pracujący na własny rach.	43	37	20	37
Bierni zawodowo				
Renciści	31	32	37	103
Emeryci	35	29	36	254
Uczniowie i studenci	22	64	14	64
Bezrobotni	24	41	35	144
Gospodynie domowe i inni	38	25	37	27
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	43	28	167
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	28	45	28	78
sekt. pryw. poza rolnict.	28	45	27	207
prywatnym gosp. rolnym	27	33	40	49
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	30	36	34	131
301-500	27	38	35	168
501-900	28	44	28	234
901-1200	29	37	33	94
Powyżej 1200 zł	32	36	32	77
Ocena własnych war. mater.				
Złe	26	39	35	302
Średnie	29	39	32	471
Dobre	35	38	28	305
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	53	11	37	58
Raz w tygodniu	33	32	34	523
1-2 razy w miesiącu	30	40	30	183
Kilka razy w roku	23	51	27	185
W ogóle nie uczestniczy	14	55	31	129
Poglądy polityczne				
Lewica	13	66	21	150
Centrum	18	51	32	290
Prawica	54	24	22	335
Trudno powiedzieć	23	29	49	302